

Winnaars en verliezers van de energietransitie

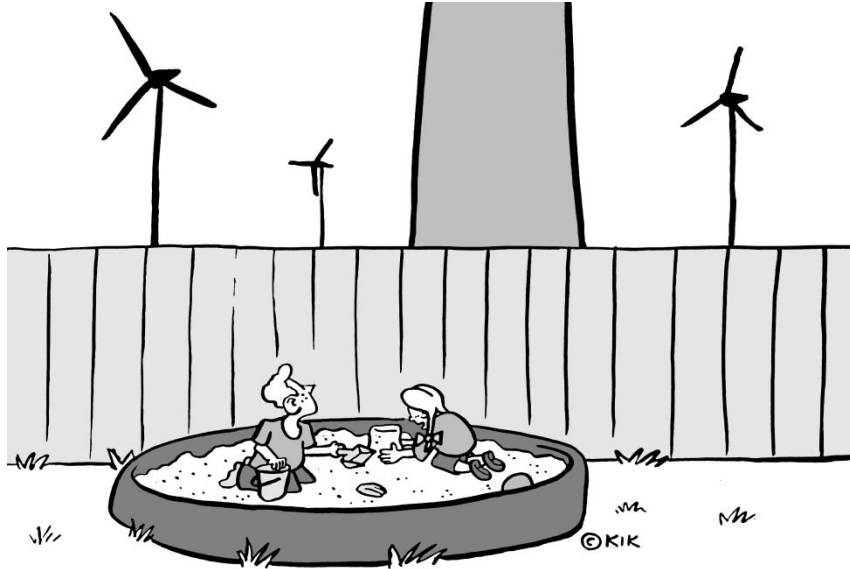
Koen Straver

Utrecht 14-03-2018

www.ecn.nl

Ethiek van de energietransitie

Draagvlak creëren of is een groene dictator gerechtvaardigd?

“Bij elk rondje dat die wieken draaien krijg ik een Elsa pop.”

Is het erg dat ‘de rijken’ meer kunnen profiteren van de energietransitie dan ‘de armen’?

Overzicht activiteiten project ECN

Literatuur bundel & essays

Wat is er al bekend over het onderwerp

Experts interviews

wie worden de winnaars en verliezers

Groepsdiscussie experts

Hoe heeft huidig beleid en samenleving voor W&V's gezorgd

Lokale workshops

Wat voor oplossingen hebben we nu in 2017 nodig

Energierichtvaardigheid

- Procedurele rechtvaardigheid
- Distributieve rechtvaardigheid
- Rechtvaardigheid door erkenning

De 8 essay thema's

Essay 1. **Plaatsing** in 2035: De strijd om de energieruimte

Essay 2. **Bereikbaarheid** in 2035: Tesla versus de bus

Essay 3. **Coöperaties** in 2035: Energiedemocratie2.0

Essay 4. Inkomen in 2035: Rijker door energielusten, armer door **energielasten**

Essay 5. **Wonen** in 2035: Van gas naar elektra

Essay 6. **Digitalisering** in 2035: Dynamische energieprijzen en het WK

Essay 7. **Werkgelegenheid** in 2035: Groene banen, grijze werkloosheid

Essay 8. Urgentie in 2035: De onbekende **energiedode**

Expert visies doem & droom

Oplossingen expertwerkgroep

- Waterschappen? Energieschappen
- Aanbod technische opleidingen verbeteren: MBO'ers zijn de potentiële winnaars van de energietransitie
- Vernieuw de opleidingen in samenspraak met de markt
- Maak de verliezers en de kosten duidelijk van visieloos Nederland
- Versterk het stelsel van woningcorporaties zodat er genoeg sociale huurwoningen overblijven
- Schep meer financieringsmogelijkheden voor (o.a.) particuliere woningeigenaren
- Draag gezamenlijk de kosten voor het energiesysteem in Nederland

Lokale workshops

Elementen lokale workshops:

Scenario's van een thema

Kwantificering van een thema

Lokale oplossingen

Arme huishoudens dreigen dupe te worden van de energietransitie

Hoe creëren we eigenaarschap?

Hoe brengen we vraag en aanbod banen bij elkaar?

Voorbeeld lokale workshop- strijd om de ruimte

1. 'verliezer' typeren
2. Plannen voor lokale duurzame opwek
3. Lokale belanghebbenden bij elkaar (sociaal en duurzaam)
4. Identificeren van opwek opties + winnaars & verliezers
5. Welke keuzes en oplossingen moeten er lokaal gemaakt worden?

Discussie

- Waar ligt lokaal en nationaal de verantwoordelijkheid?
- Hoe creëren we eerlijk beleid op alle beleidsniveaus?
- Welke thema's zijn het belangrijkste?

Hartelijk dank voor uw aandacht
straver@ecb.nl

